M A G A Z I N E 36

DE KAMER BE
LA CHAMBRE BE

Magazine van de Kamer van volksvertegenwoordigers
November 2026

Strafrecht op maat van de 21ste eeuw

Zwaardere straffen voor drugsfeiten

Minder regels voor de arbeidsmarkt

Flexi-jobs verder uitgebreid

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Nicole Marquet, griffier van de Kamer van volksvertegenwoordigers

REDACTIE
Dienst Public Relations en Internationale Betrekkingen
Tel.: 02 549 90 46
communication@dekamer.be

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER:
Céline Bouckaert, Lorenzo Briganti, Anne Coppens, Tim De Bondt, Christian de Borchgrave, Julie Hubin, Michel Lecluyse, Bart Loos, Isabelle More, Hannelore Mussely, Bruno Persyn, Tom Van Acker, Mireille Van Wilderode, Aurore Volders en Eva Weyn

FOTO'S
Adobe Stock, Belga Image, Inge Verhelst

VORMGEVING EN ILLUSTRATIES
Julien Cleys, Antoine Marcelis, Bart Van de Steene, Johan Wynen en Mohamed Yahiaoui

DRUK
Prepress en drukkerij van de Kamer

De redactie werd afgesloten op 23/10/2026

DE KAMER BE
LA CHAMBRE BE

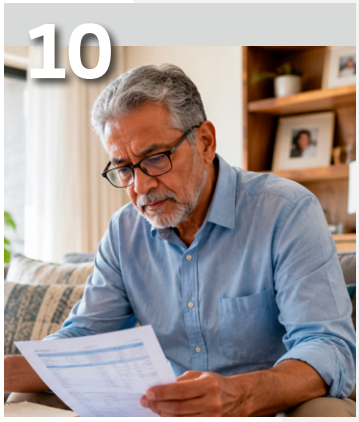

Inhoud

6 De regels in verband met werk versoepeld

10 De pensioenhervorming

12 Meer mogelijkheden voor mantelzorgers

13 Belasting op meerwaarde

15 Gevangeniswezen: nieuwe wetten

16 Afschaffing van de doodstraf, een diplomatieke prioriteit

18 Strafrecht op maat van de 21ste eeuw

22 Zwaardere straffen voor drugsfeiten

24 De flexi-job breidt verder uit

26 Fusie politiezones

29 Betere bescherming voor kritische stemmen

31 Een petitie indienen in de Kamer

L'UNION FAIT LA FORCE
EENDRACHT MAAKT MACHT
21 - VII - 1831
10 - XI - 1830
18 - XI - 1830
7 - II - 1831
25 - II - 1831
Vermeende onenigheid binnen de regering
Dissensions supposées au sein du gouvernement
Barbara Pas
01:22
0:00

WOORD VOORAF

Beste lezer,

We zijn alweer aan het einde van 2026 aanbeland. Zelfs in de politiek vliegt de tijd voorbij. Ik heb intussen helaas al wat meer jaren op de teller dan jullie. En geloof me: hoe ouder je wordt, hoe sneller het lijkt te gaan.

In de vorige editie kon u lezen hoe het er in de Kamer aan toegaat: hoe debatten verlopen en wetten tot stand komen. Nu 2026 stilaan ten einde loopt, gaan we in dit magazine dieper in op enkele belangrijke wetten en hervormingen die dit jaar werden goedgekeurd.

Daarbij draait het in onze democratie om één sleutelwoord: compromis. België is een bijzonder land, met gewesten, gemeenschappen en een hele reeks regels en evenwichten die gerespecteerd dienen te worden. Dat maakt dit land behoorlijk complex. Een regering vormen is al geen eenvoudige opdracht, grote hervormingen doorvoeren evenmin.

Soms lukt het evenwel. Een aantal van die hervormingen komen in dit magazine aan bod. Daarbij komen de argumenten pro en contra aan bod, zoals je die hebt bij zowat alles in het leven.

Tussen fracties en zelfs binnen de meerderheidscoalitie verschillen de meningen soms grondig. De ene ziet vooral de voordelen, de andere wijst op de mogelijke nadelen.

Dat is geen zwakte. Integendeel. De kracht van een democratie schuilt niet in eenheidsdenken, maar in het vermogen om ondanks verschillen tot afspraken te komen. Wie alleen met gelijkgezinden wil praten, zal het in de politiek - maar ook daarbuiten - niet ver brengen.

Ik hoop van harte dat dit magazine dat duidelijk maakt.

Veel leesplezier!

Peter De Roover
Kamervoorzitter

DE REGELS IN VERBAND MET WERK VERSOEPELD

LIEVER EEN SUFFE OF EEN DRUKKE ZONDAG?

Aan welke regeltjes op je school erger jij je het meest? Waarom zijn die volgens jou compleet zinloos, betuttelend of hopeloos verouderd? En kun je enigszins begrijpen waarom leerkrachten, ouders, de directie of de overheid diezelfde regeltjes net heel belangrijk en nuttig vinden?

Misschien kijk je wel uit naar de werkwereld, zodat je eindelijk van al die stomme regels verlost bent. Maar helaas, ook daar zijn er veel regels, niet alleen van je baas, maar ook van de overheid. Wanneer en hoelang je mag werken, hoeveel je minimaal betaald moet worden of hoe je baas je kan ontslaan. Het is allemaal in wetten en arbeidsreglementen vastgelegd. En gelukkig maar!

In de 19de eeuw was de baas oppermachtig. Daardoor waren werkdagen tot 14 uur per dag, 7 dagen per week, helemaal geen uitzondering. Kinderarbeid was geen probleem, en als je ziek werd, moest je maar je plan trekken. Dankzij de sociale strijd van de vakbonden en de socialistische partijen kregen werknemers steeds meer rechten die hen bescherming boden tegen uitbuiting. Omdat ook werkgevers er belang bij hadden dat het rustig bleef op de werkvloer, en ze stakingen en protesten konden missen als kiespijn, sloten ze in de loop der jaren allerlei akkoorden met de werknemers waarin afspraken werden gemaakt over de organisatie van het werk, recht op vakantie enz.

Niemand wil terug naar de 19de eeuw, maar moeten de regels wel zo gedetailleerd zijn? Moet de overheid voor ons bepalen wanneer we werken of winkelen, of kunnen we dat wel zelf? Zijn sommige regeltjes niet hopeloos verouderd? De regering vindt van wel. Daarom besliste ze samen met een meerderheid in de Kamer om bepaalde regels af te schaffen of te versoepelen.

Nachtarbeid

Voortaan is nachtarbeid in alle sectoren toegelaten. Wie 's nachts werkt, heeft recht op een premie (extra loon). Nachtarbeid is werk dat wordt verricht tussen 20 en 6 uur.
Maar voor werknemers die vanaf 1 juni 2026 in dienst getreden zijn bij een bedrijf uit de distributiesector, aanverwante sectoren en e-commerce wordt onder 'nachtarbeid' verstaan het werk dat wordt verricht tussen 23 en 6 uur.

Meer vrijwillige overuren

Een normale werkweek telt 38 uren, maar per jaar mag je voortaan tot 360 overuren presteren zonder inhaalrust (dus zonder extra verlofdagen). Natuurlijk word je wel extra betaald voor die overuren. In de horeca mag je zelfs 450 overuren presteren.

Proefperiode

Al na een week trouwen met je nieuw lief is niet echt slim, want op zo'n korte tijd kun je niet weten of jullie wel echt bij elkaar passen. Zo gaat het ook bij een nieuwe job. Daarom krijgen de werkgever en de werknemer tijdens een proefperiode van zes maanden de kans elkaar beter te leren kennen. Als het niet lukt, kan de werkgever je gemakkelijk ontslaan. Hij moet dan maar een opzegtermijn van één week respecteren of je een opzegvergoeding uitbetalen van één week loon. Ook jij kunt gemakkelijk ontslag nemen, eveneens met een opzegtermijn van één week.

Afschaffing verplichte sluitingsdag en ruimere openingsuren

Tot nu toe moesten handelszaken één dag per week sluiten. Daardoor waren veel winkels gesloten op zondag. Er waren wel uitzonderingen voor bepaalde handelszaken, zoals tuincentra, en voor winkels in toeristische

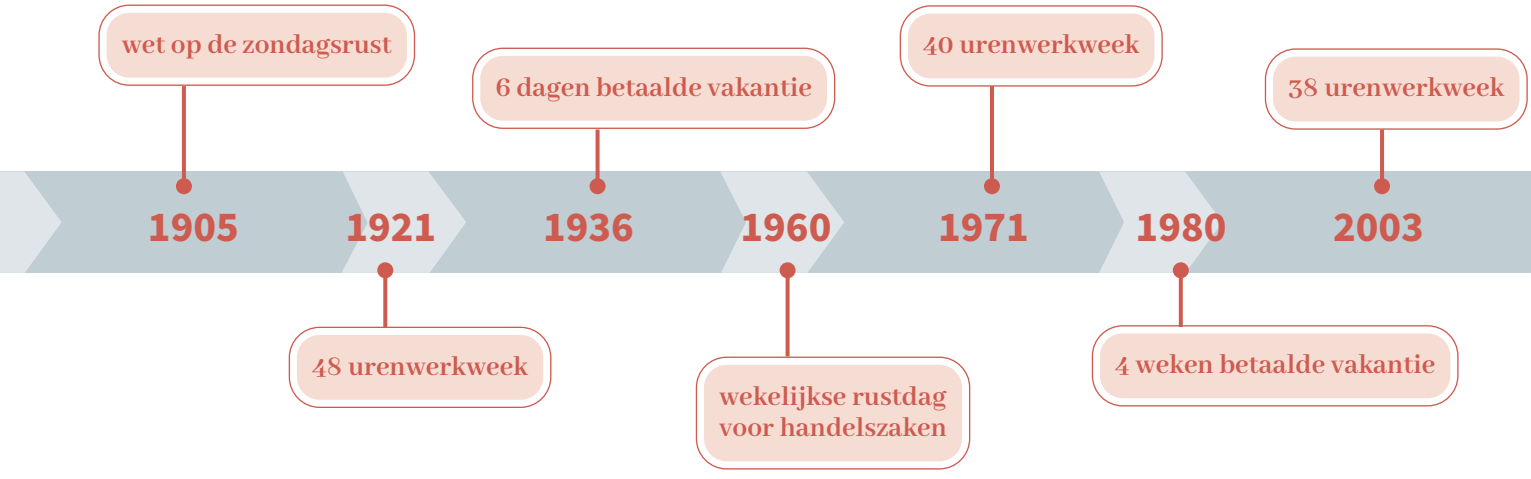

zones. Die verplichting wordt nu geschrapt. Dat betekent dat alle winkels voortaan elke dag open mogen zijn tussen 5 uur 's ochtends en 21 uur 's avonds, ook op zondag. Natuurlijk behouden winkelbedienden hun recht op vrije dagen, al zal dat vaak niet meer op zondag zijn.

PLUSPUNTEN

- We krijgen meer vrijheid om te werken en te shoppen wanneer wij dat willen.
- Overuren presteren of van werk veranderen wordt makkelijker.
- Werkgevers kunnen hun personeel gemakkelijker inzetten op drukke en ongewone tijdstippen. Daardoor kunnen ze beter concurreren met webshops en buitenlandse winkels, die ook op zondag open zijn.
- De regering hoopt dat door deze maatregelen meer mensen een job vinden. Dat is goed voor de Staatskas, want dan moet de overheid minder werkloosheidsuitkeringen uitbetalen en ontvangt ze meer belastingen op de lonen van de werkenden.

KRITIEK

- Werken op onregelmatige tijdstippen of te veel uren per week presteren is slecht voor de gezondheid, het ondermijnt het gezinsleven en schendt zelfs de rechten van kinderen, omdat hun ouders minder tijd voor hen hebben.
- Op langere werkdagen gebeuren er meer fouten en ongevallen.
- Grote winkelketens kunnen gemakkelijk zeven dagen op zeven openen. Voor kleine zelfstandigen is dat veel moeilijker. Als ze geen klanten willen verliezen, zijn ze bijna verplicht om zelf alle dagen te werken.
- Langere openingsuren leiden niet tot meer omzet en winst, maar tot hogere kosten voor personeel en verwarming.

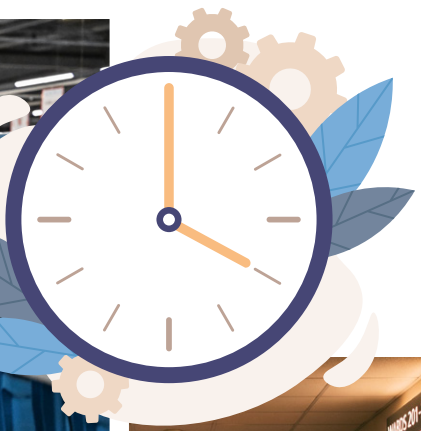

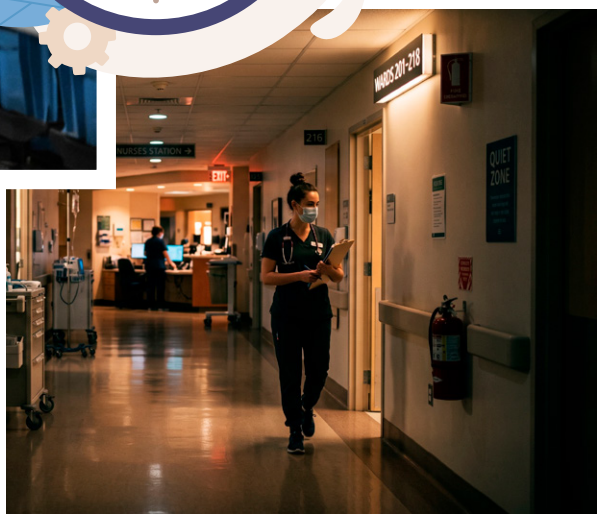

www.dekamer.be
Diverse arbeidsbepalingen > doc 56K1324
Vrijwillige overuren, nachtarbeid > doc 56K1333
Herinvoering proefperiode > doc 56K1346
Ruimere openingsuren handelszaken > doc 56K1590

Dit zijn enkele van de vele stemmen in het debat over de versoepeling van de werkregels. Ieder zijn waarheid, ieder zijn overtuiging. Zo gaat dat in een democratie.

Linkse partijen zijn voorstander van een sterke overheid en duidelijke regels die de mensen, en dan vooral de zwakkeren, beschermen tegen uitbuiting en bikkelharde concurrentie.

Rechtse partijen hechten veel belang aan vrijheid, individuele verantwoordelijkheid en aan minder staatsbemoeienis.

En dan is er de realiteit binnen de regering. Ons land heeft een traditie van coalitieregeringen. Dat betekent dat na de verkiezingen meerdere partijen samen een regering vormen, omdat geen enkele partij in haar eentje voldoende stemmen heeft behaald.

Niet zelden zitten in de regering zowel linkse als rechtse partijen, en uiteraard zijn zij het over tal van zaken niet eens. Dus moet er onderhandeld worden tot er een akkoord gevonden wordt. Dat is niet alleen in de politiek zo.

Bovendien zijn heel wat maatschappelijke kwesties niet zwart-wit. Stof voor debat.

Wist je dat?

- Ook in de 19de eeuw de winkels vaak 's avonds en op zondag open waren, toen vooral omdat de vele arbeiders in de fabrieken enkel op die momenten vrij waren om hun aankopen te doen.
- Socialisten en katholieken samen pleitten voor de zondagsrust: de socialisten omdat ze de arbeidsomstandigheden wilden verbeteren, de katholieken om ervoor te zorgen dat iedereen op zondag naar de mis zou kunnen gaan. ■

Eerder voor	Eerder tegen
• Shoppen op zondag is leuk.	• Als iedereen thuis is op zondag, is er tenminste tijd om met familie of vrienden leuke dingen doen.
• Werken op zondag is geen probleem. Graag zelfs, als ik daarmee iets kan bijverdienen.	• Niemand mag langer werken dan 8 uur/dag en 5 dagen/week. Uitzonderingen moeten beperkt blijven tot noodzakelijke en dringende gevallen.
• Om te sparen voor een mooi huis of een hippe auto moet er veel meer gewerkt worden dan 38 uur/week. Wie meer wil werken, moet daartoe de mogelijkheid krijgen. • Wie 's nachts wil werken, moet dat kunnen. En voor jonge mensen is dat zeker geen probleem.	• Nachtwerk is schadelijk voor de gezondheid en voor je sociale leven. De overheid moet dat zoveel mogelijk verbieden (behalve voor spoeddiensten, politie, horeca….)

DE PENSIOENHERVORMING

Door de goedkeuring van de pensioenhervorming in de Kamer van volksvertegenwoordigers gelden er vanaf 1 januari 2027 nieuwe regels voor wie met pensioen gaat. Voor wie nog op de schoolbanken zit, is dat een verre toekomst, maar voor mensen die al wat ouder zijn, verandert er veel.

We werken en als beloning krijgen we een pensioen wanneer we oud zijn. Dat vindt iedereen de normaalste zaak ter wereld, maar dat is niet altijd zo geweest. Het pensioen maakt deel uit van onze sociale zekerheid. De sociale zekerheid is een herverdelingssysteem met een helder principe. Wie werkt, betaalt bijdragen en met dat geld worden de uitkeringen (zoals bij werkloosheid, moederschapsverlof, pensioenen …) betaald.

Van een ziekte-uitkering of een pensioen kon een arbeider in de 19de eeuw alleen maar dromen. Langzaam, onder druk van de opkomende sociale beweging, kwam daar verandering in en werden meer rechten ingevoerd voor de werkende mensen. Pas na de Eerste en vooral na de Tweede Wereldoorlog werden echte stappen gezet naar een volwaardig nationaal systeem van sociale zekerheid.

Waarom moet het systeem nu worden aangepast?

Een goede sociale zekerheid kost handenvol geld en dat is exact de reden waarom de regering een hervorming noodzakelijk vindt. Het aantal gepensioneerden neemt toe. We noemen dat de vergrijzing van de samenleving. Er zijn steeds meer oudere mensen tegenover minder werkende mensen die bijdragen betalen. Hoe meer gepensioneerden, hoe meer geld er dus naar de pensioenen gaat. Bovendien hebben oudere mensen gemiddeld ook meer gezondheidszorg nodig. Na de Tweede Wereldoorlog heerste er optimisme in Europa, wat leidde tot een grote geboortegolf. Die ‘babyboomers’ zijn met veel en ze zijn stilaan allemaal gepensioneerd. Die toename is tijdelijk, want vanaf de jaren 70 liep het aantal geboortes weer stevig terug, onder meer door betere anticonceptie. Er is echter ook een andere reden waarom er meer geld naar de pensioenen gaat: we leven langer dan vroeger. De pensioenen moeten dus langer worden uitbetaald. In 2014 heeft de regering-Michel al een eerste stap gezet door de pensioenleeftijd te verhogen naar 66 jaar vanaf 2025 en naar 67 vanaf 2030. Maar de huidige regering vindt dat er meer nodig is.

Wat verandert er vanaf 2027?

- Vervroegd pensioen wordt moeilijker. Je kunt nog altijd met vervroegd pensioen gaan als je voldoende jaren hebt gewerkt, maar de regels worden strenger: een jaar telt maar mee als ‘gewerkt jaar’ als je 156 dagen hebt gewerkt. Vroeger waren 104 dagen genoeg.
- De pensioenleeftijd voor de militairen en het NMBS-personeel, die vroeger soms al op 56 jaar met pensioen konden gaan, wordt verhoogd.

- Er worden een pensioenbonus en een pensioenmalus ingevoerd: je krijgt een hoger pensioen als je meer werkt, en een lager pensioen als je minder werkt dan de vastgelegde basisvoorwaarden.
- Periodes van werkloosheid of eindeloopbaanregeling tellen minder mee voor de berekening van de pensioenen.
- Door een nieuwe berekeningsvorm daalt het bedrag van de ambtenarenpensioenen.

Kritiek

De regering is van mening dat deze maatregelen noodzakelijk zijn om de pensioenen in de toekomst betaalbaar te houden. De hervorming werd in de Kamer goedgekeurd door de partijen van de meerderheid: N-VA, MR, Les Engagés, cd&v en Vooruit. Maar er is ook kritiek. De oppositiepartijen betreuren onder meer dat de hervorming vooral vrouwen benadeelt. Omdat zij vaker deeltijds werken om zorgtaken in het gezin op te nemen, zullen zij minder snel aan de noodzakelijke dagen per jaar komen voor een vervroegd pensioen. Bovendien betalen heel wat vrouwen nu de prijs voor keuzes die ze tientallen jaren geleden hebben gemaakt, toen er andere spelregels van toepassing waren. Vrouwen die niet tot hun 67ste aan de slag kunnen blijven, lopen daardoor een groter risico op een malus (een lager pensioenbedrag). ■

DRIE PIJLERS

De hervormingen van de regering gaan alleen over het wettelijk pensioen. In België kennen we een pensioenstelsel met drie pijlers:

- De eerste pijler is het **wettelijk pensioen**. Dat is het bedrag dat de Staat uitbetaalt aan werknemers, ambtenaren en zelfstandigen.
- De tweede pijler is het **aanvullend pensioen**. Dat is een groepsverzekering van de werkgevers. De werkgevers bouwen voor hun werknemers een pensioenfonds op waarmee het wettelijk pensioen wordt aangevuld.
- Zelfstandigen krijgen een kleiner wettelijk pensioen en moeten zelf een aanvullend pensioen opbouwen. Ambtenaren krijgen geen aanvullend pensioen, maar zij krijgen een hoger wettelijk pensioen.
- De derde pijler is het **pensioensparen**. Hiervoor zorg je helemaal zelf. Je zet elke maand of elk jaar een bedrag opzij in een pensioenspaarfonds. Wanneer je de pensioenleeftijd hebt bereikt, wordt het geld met de rente uitgekeerd.

www.dekamer.be
> Wetsontwerp pensioenhervorming:
doc 56K1405 (deel I) – doc 56K1406 (deel II)
> Berekening werknemerspensioenen: doc 56K1538

ZORGEN VOOR EEN ZIEK FAMILIELID?

MEER MOGELIJKHEDEN VOOR MANTELZORGERS

Misschien help je thuis weleens een grootouder, een vader of moeder of een broer of zus die langdurig ziek is. Zulke hulp noemen we mantelzorg. Veel jongeren nemen, vaak zonder erbij stil te staan, af en toe zorgtaken op binnen hun gezin of familie.
Maar gaan werken en tegelijk voor en na de werkuren voor een ziek familielid zorgen kan best zwaar zijn. Om de combinatie van werk en zorg haalbaarder te maken, keurde de Kamer op 26 februari 2026 bijkomende maatregelen goed. Zo krijgen mantelzorgers meer mogelijkheden om tijdelijk minder of niet te werken wanneer een naaste intensieve zorg nodig heeft.

Mantelzorgers worden in ons land al erkend sinds 2014. De nieuwe wet past het statuut van de mantelzorger aan en zorgt ervoor dat mantelzorgverlof flexibeler kan worden opgenomen.

Zo was de erkenning als mantelzorger vroeger een jaar geldig. Met de nieuwe wet is dat twee jaar, en die periode kan worden verlengd.

Mantelzorgers kunnen gedurende hun volledige loopbaan per zorgbehoevende persoon zes maanden mantelzorgverlof opnemen. Voortaan kan dat verlof ook halftijds worden opgenomen gedurende 12 maanden, of een dag per week (1/5) gedurende dertig maanden.

Bovendien behoudt de mantelzorger zijn erkenning wanneer de zorgbehoevende persoon deeltijds in een residentiële instelling verblijft.

Zo wordt het gemakkelijker om de zorg voor een partner, ouder, kind of andere erkende zorgbehoevende persoon te combineren met het beroepsleven.

De bedoeling is te voorkomen dat mensen voor een onmogelijke keuze komen te staan tussen hun werk en de zorg voor iemand die hen nodig heeft.

Misschien denk je dat dat alleen volwassenen aangaat. Toch heeft de nieuwe wet ook invloed op jongeren. Sommigen leven in een gezin waar zorg een groot deel van het dagelijkse leven bepaalt, of nemen thuis zelf belangrijke zorgtaken op zich. Wanneer ouders meer mogelijkheden krijgen om tijdelijk mantelzorgverlof op te nemen, kan dat de druk in de gezinnen verminderen. Jongeren hoeven dan minder zorgtaken over te nemen en krijgen zo meer ruimte om zich op hun studies, hobby's en eigen toekomst te focussen.

Mantelzorg is een vorm van solidariteit. Het toont dat zorg niet alleen een taak is van ziekenhuizen of professionele hulpverleners, maar ook van familieleden, vrienden en buren. Maar niemand mag er alleen voor staan. De nieuwe wet wil ervoor zorgen dat mantelzorgers meer steun krijgen, zodat ze hulp kunnen blijven verlenen aan ouderen, zieken en andere hulpbehoevenden zonder hun eigen werk of toekomst uit het oog te verliezen.

Wie voor een ander zorgt, verdient ook zelf zorg en erkenning. Dat is misschien wel de belangrijkste boodschap van deze wet. ■

www.dekamer.be > doc 56K0300

BELASTING OP MEERWAARDE

Stel: je koopt een aandeel voor 100 euro en je verkoopt het later voor 150 euro. Die 50 euro winst noemen we de meerwaarde. België was tot voor kort een van de weinige landen zonder algemene belasting op zulke meerwaarden. De regering stelde voor dit te veranderen. Een deel van de sanering van de overheidsfinanciën moet van beleggingen komen, zodat de lasten op arbeid later kunnen dalen. Op 2 april 2026 keurde de Kamer het wetsontwerp goed dat een belasting op meerwaarde invoert.

Wie aandelen, fondsen, crypto of beleggingsgoud met winst verkoopt, betaalt daarop in de regel 10%. De regels gelden voor meerwaarden die je vanaf 1 januari 2026 realiseert.

Wat betekent dat concreet?

- In de algemene regeling betaal je 10%, en dit pas wanneer je de meerwaarde realiseert. Zolang je je aandelen of crypto niet verkoopt, verandert er niets.
- De eerste 10 000 euro winst per jaar is vrijgesteld van belasting. Gebruik je die vrijstelling niet, dan schuift ze deels mee naar volgend jaar.
- Maak je datzelfde jaar ook verlies op een bepaalde belegging, dan mag je dat verlies aftrekken van je winst: verlies op crypto bijvoorbeeld mag je aftrekken van de winst op je aandelen. Verlies uit een vorig jaar telt niet meer mee.
- Wat je bezat vóór 2026 is vrijgesteld. Voor de berekening telt in principe de waarde van je beleggingen op 31 december 2025 als aankoopprijs. Dat heet het 'fotomoment'.
- Pensioensparen en groepsverzekering vallen buiten de belasting.
- Wie minstens 20% van de aandelen van een vennootschap bezit, bijvoorbeeld in een familiebedrijf, valt onder een andere regeling. In dat geval zijn de eerste 1 miljoen euro meerwaarde vrijgesteld van belasting, gespreid over vijf jaar. Daarna gelden belastingtarieven van 1,25% tot 10%.

Moet je zelf iets doen?

Verkoop je financiële producten via een Belgische bank of broker, dan houdt die in principe 10% in. Jij hoeft die winst niet aan te geven op je belastingaangifte. Maar je bank weet misschien niet welke beleggingen je hebt bij andere banken, en dus kent ze je totale winst niet. Bijgevolg kan ze de vrijstelling waar je misschien recht op hebt niet toepassen. Stel dat je minder dan 10 000 euro meerwaarde hebt, en je bank heeft wel 10% belasting ingehouden, dan kan je de onterecht ingehouden belasting terugvorderen via je belastingaangifte. Meerwaarden op crypto geef je zelf aan.

Een voorbeeld: je koopt op je 18de voor 600 euro aandelen en verkoopt ze op je 22ste voor 1.400 euro. Je winst is 800 euro, ruim onder de vrijstelling. Hield je bank 80 euro in? Dan krijg je dat via je aangifte terug.

Niet iedereen overtuigd

Tijdens het debat in de Kamer klonk er heel wat kritiek. De wet is technisch ingewikkeld, de banken kregen te weinig tijd om zich voor te bereiden, en volgens sommigen waren er tegenstrijdigheden met andere belastingregimes. Sommige partijen vinden elke nieuwe belasting op sparen en beleggen er hoe dan ook een te veel. ■

www.dekamer.be
> doc 56K1244

Commissie Financiën

GEVANGENISWEZEN
NIEUWE WETTEN

Stel dat je school zo vol zit dat leerlingen les moeten krijgen in de gang of in de refter. Hoe goed de leerkrachten ook hun best doen, zo'n situatie is moeilijk vol te houden. Iets vergelijkbaars gebeurt al jaren in de Belgische gevangenissen. Er zitten vaak veel meer mensen opgesloten dan er plaatsen zijn in de gebouwen. Dat zorgt voor spanningen, maakt het werk van het personeel zwaarder en bemoeilijkt de begeleiding van de gedetineerden. Daarom keurde de Kamer in juli 2026 twee wetsontwerpen goed.

Het eerste wetsontwerp wil de gevangenissen beter laten functioneren. Het maakt deel uit van het zogenaamde 'hefboomplan I'. De bedoeling is de organisatie van het gevangeniswezen te moderniseren en de jobs in de gevangenissen aantrekkelijker te maken. Er komen soepelere regels om personeel aan te werven en er komt meer opleiding. Want zonder goed opgeleid personeel is het moeilijk om de veiligheid te garanderen en de gedetineerden voor te bereiden op hun terugkeer naar de samenleving.

Het tweede wetsontwerp richt zich op de overbevolking in de gevangenissen. Het bevat extra maatregelen om te vermijden dat gevangenissen nog voller raken en nog meer mensen op de grond moeten slapen. Korte gevangenisstraffen - tot 18 maanden - zullen in sommige gevallen onder elektronisch toezicht kunnen worden uitgevoerd. Dat betekent dat de persoon niet in de gevangenis verblijft, maar zijn straf thuis met een enkelband uitzit. Zo komen er plaatsen vrij voor veroordeelden met zwaardere straffen.

www.dekamer.be

- Bijkomende maatregelen om overbevolking tegen te gaan > doc 56K1613
- Uitvoering van het hefboomplan I > doc 56K1550

De achterliggende gedachte is dat gevangenissen in de eerste plaats bedoeld zijn voor mensen die echt van hun vrijheid moeten worden beroofd, terwijl voor anderen een andere straf mogelijk is en soms zelfs beter werkt.

De nieuwe maatregelen lokken ook discussie uit. Voorstanders vinden dat ze nodig zijn om de mensonwaardige overbevolking in de gevangenissen te verlichten. Tegenstanders vrezen dat ze het signaal geven dat veroordeelden hun straf thuis mogen uitzitten.

Hoe dan ook tonen beide wetten aan dat een gevangenis veel meer is dan een gebouw waar mensen worden opgesloten. Ze is niet alleen een onderdeel van het rechtssysteem, maar ook een werkplek voor duizenden personeelsleden en een plaats waar wordt geprobeerd te voorkomen dat mensen na hun vrijlating opnieuw strafbare feiten plegen.
Hoe een samenleving haar gevangenissen organiseert, zegt veel over hoe ze omgaat met veiligheid, rechtvaardigheid en de kansen die ze mensen wil geven. ■

AFSCHAFFING VAN DE DOODSTRAF

MOET EEN DIPLOMATIEKE PRIORITEIT WORDEN

“De doodstraf is het eeuwige en speciale teken van barbarij.” 178 jaar na deze uitspraak van de Franse schrijver Victor Hugo blijft de strijd tegen de uitvoering van de doodstraf brandend actueel.

Terwijl het aantal executies wereldwijd toeneemt en sommige landen een stap terug zetten door de doodstraf opnieuw in te voeren, heeft de Kamer een voorstel van resolutie aangenomen waarin ze de federale regering oproept “een voortrekkersrol te blijven spelen” bij initiatieven op dit vlak, of het nu gaat over de afschaffing van de doodstraf, over een moratorium als eerste stap op weg naar afschaffing, of over landen die overwegen de doodstraf opnieuw in te voeren.

Ondanks genuanceerde standpunten werd het voorstel van resolutie met een grote meerderheid aangenomen. Alle partijen stemden voor, met uitzondering van het Vlaams Belang. Het doel is te komen tot de wereldwijde afschaffing van de doodstraf of, als dat niet lukt, een moratorium in te stellen, dat wil zeggen een opschorting van executies, als eerste stap. De tekst richt zich ook op Europa. De Kamerleden vragen de regering om te pleiten voor de opschorting van de onderhandelingen met elke kandidaat-lidstaat van de Europese Unie die de doodstraf opnieuw zou invoeren, en voor de automatische uitsluiting van elke lidstaat van de Raad van Europa die hetzelfde zou doen.

In België wordt de doodstraf sinds 1950 niet meer uitgevoerd, maar pas veel later, in 1996, werd ze uit het Strafwetboek geschrapt en in 2005 werd de afschaffing van de doodstraf ingeschreven in de Grondwet. Op internationaal vlak is de realiteit heel anders: de meest recente cijfers wijzen op een bijzonder verontrustende ommekeer in de trend.

Een triest record

Volgens cijfers van Amnesty International zouden er in 2025 wereldwijd minstens 2 707 executies hebben plaatsgevonden. Dat komt neer op een explosieve stijging van 78% ten opzichte van het jaar ervoor. Het is het hoogste cijfer in 44 jaar. Deze recordstijging is te verklaren door het gebruik van de doodstraf als instrument om politieke tegenstanders te onderdrukken. Het rapport van Amnesty plaatst China, gevolgd door Iran en Saoedi-Arabië, bovenaan de lijst van landen die de meeste executies uitvoeren.

Gezien deze stijging van het aantal executies wereldwijd vragen de Kamerleden om een krachtige Belgische diplomatie ten aanzien van alle landen, of het nu tegenstanders of economische partners betreft.

Genuanceerde steun

Hoewel de Kamerleden het eens waren over de te volgen koers in het buitenland, brachten de discussies tijdens de plenaire vergadering ook verdeeldheid aan het licht. Een Kamerlid wees erop dat er in de Kamer consensus is voor de afschaffing maar dat een deel van de bevolking daar anders over denkt. Geconfronteerd met misdadigers als Marc Dutroux eisen sommige burgers de

terugkeer van de doodstraf, wat een complex maar fundamenteel maatschappelijk debat op gang brengt.

Daarnaast waren er politieke meningsverschillen over de inhoud van de resolutie. Een aantal Kamerleden zegden te betreuren dat er in de resolutie niet gesproken wordt over de politiek ter zake in de Verenigde Staten, noch over Israël, waar het parlement in het voorjaar van 2026 een wet aangenomen heeft over de doodstraf voor 'terroristen'.

Alleen de Kamerleden van Vlaams Belang hebben zich onthouden bij de stemming. Hoewel de partij zich uitspreekt tegen de doodstraf en voor een daadwerkelijke levenslange gevangenisstraf, weigerden hun Kamerleden de tekst goed te keuren uit strikte gehechtheid aan de nationale soevereiniteit. Ze vinden dat België zich niet mag mengen in het strafrecht van andere landen.

Een krachtige boodschap

Uiteindelijk toont de resolutie, die door een meerderheid van de Kamerleden is aangenomen, aan dat de afwijzing van de doodstraf de politieke scheidslijnen overstijgt en een fundamentele maatschappelijke keuze blijkt te zijn. Door van de afschaffing een diplomatieke prioriteit te maken, bevestigt de Kamer opnieuw dat het menselijk leven en de menselijke waardigheid op het internationale toneel niet onderhandelbaar zijn. ■

WAT IS EEN RESOLUTIE?

Naast wetten kan de Kamer ook resoluties aannemen. In een voorstel van resolutie zetten een of meer Kamerleden hun standpunt over een bepaald onderwerp uiteen en verzoeken zij de regering maatregelen te nemen met betrekking tot specifieke maatschappelijke of internationale kwesties. Aangenomen resoluties hebben geen kracht van wet, maar de regering is verplicht de Kamer op de hoogte te houden van de maatregelen die zij naar aanleiding daarvan heeft genomen.

www.dekamer.be
> doc 56K1435

STRAFRECHT OP MAAT VAN DE 21ste EEUW

© Belga Image

1 september 2026 was een historische dag voor de juridische wereld. Die dag is namelijk het nieuwe Strafwetboek in werking getreden. Bijna 160 jaar na de goedkeuring van zijn voorganger wil het nieuwe wetboek toegankelijker zijn, en beter afgestemd op de huidige samenleving. Het beschouwt een gevangenisstraf als laatste redmiddel, rangschikt de verschillende straffen op een duidelijke en coherente manier en neemt nieuwe strafbare feiten op, zoals bijvoorbeeld ecocide.

Het Strafwetboek bevat alle regels die bepalen welk gedrag en welke handelingen in strijd zijn met het maatschappelijk leven en strafbaar zijn, evenals de bijbehorende straffen. Het Strafwetboek weerspiegelt dus de waarden van een samenleving.

Het oude Strafwetboek dateerde uit 1867! Het werd uiteraard meermaals aangepast, maar door die wijzigingen was het moeilijk leesbaar geworden. Het bevatte bovendien tegenstrijdigheden en was op sommige punten verouderd. Het was dus tijd voor actualisering.

De opstellers zijn met een schone lei begonnen. Er is enorm veel werk verzet, zowel qua vorm als inhoud, om het wetboek leesbaarder te maken en aan te passen aan onze tijd.

Een gigantische hervorming

Het nieuwe Strafwetboek werd al in februari 2024 ingevoerd, maar trad pas op 1 september 2026 in werking. Dit om de juridische wereld de tijd te geven om zich voor te bereiden en om voldoende tijd te hebben om de bestaande wetgeving aan te passen.

Gevangenisstraf: laatste redmiddel

Het nieuwe Strafwetboek is duidelijk: een gevangenisstraf is voortaan niet meer de norm, maar een laatste redmiddel. Als met een andere straf, zoals een werkstraf of een boete, hetzelfde doel kan worden bereikt, moet de rechter daar de voorkeur aan geven. Als de rechter ondanks alles toch voor een gevangenisstraf kiest, terwijl alternatieve straffen mogelijk zijn, moet hij zijn keuze motiveren.

In het nieuwe Strafwetboek komt een nieuwe straf voor: '**behandeling onder vrijheidsberoving**'. Dit zorgt ervoor dat daders die lijden aan psychische of medische stoornissen de juiste zorg kunnen krijgen in plaats van een klassieke gevangenisstraf. De rechter kan beslissen dat de dader een gepaste behandeling krijgt in een gespecialiseerde zorginstelling buiten de gevangenis. Voor deze gevallen blijft de strafschaal (zie kader) behouden, weliswaar met kortere periodes van vrijheidsberoving.

Voorbeeld: bij niveau 3 hoort een gevangenisstraf van 3 tot 5 jaar. In geval van 'behandeling onder vrijheidsberoving' is dat 2 tot 4 jaar.

Straf: vier doelstellingen

In het nieuwe Strafwetboek staat uitdrukkelijk wat de doelstellingen zijn van een straf.

- Duidelijk maken dat de overtreding afgekeurd wordt door de maatschappij
- Het maatschappelijk evenwicht herstellen en het herstel van de veroorzaakte schade bevorderen
- De maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader bevorderen
- De maatschappij beschermen

Alvorens een straf uit te spreken, moet de rechter deze doelstellingen in overweging nemen, maar hij moet ook rekening houden met eventuele ongewenste neveneffecten van de straf voor de betrokken personen, hun omgeving en de samenleving.

De basisfilosofie is nieuw. De focus ligt niet alleen op de bestraffing van de dader. Men wil ook recidive voorkomen en ervoor zorgen dat de dader op termijn zijn plaats in de samenleving weer kan innemen.

Een schaal met 8 niveaus

Het nieuwe Strafwetboek maakt komaf met het onderscheid tussen misdaden, wanbedrijven en overtredingen. Voortaan spreken we van misdrijven die, afhankelijk van hun ernst, in 8 strafniveaus zijn ingedeeld. (zie pagina 21)

Voor niveau 1 (vandalisme, smaad, enz.) is geen gevangenisstraf meer voorzien. Niveau 8 (moord, moord binnen het gezin,…) kan leiden tot een levenslange gevangenisstraf. Verzwarende omstandigheden zorgen ervoor dat het misdrijf hoger op de

© Belga Image

strafschaal komt te staan, terwijl de rechter de strafschaal met één of twee niveaus kan verlagen als er verzachtende omstandigheden zijn.

Nieuwe misdrijven

Het nieuwe Strafwetboek heeft een aantal nieuwe misdrijven gedefinieerd. Een voorbeeld daarvan is ecocide, waarmee een illegale handeling (of nalatigheid) bedoeld wordt die een ernstige, grootschalige en langdurige schade aan het milieu veroorzaakt, zoals bijvoorbeeld een olielek in de Noordzee.

Het nieuwe wetboek bevat ook verschillende termen die in de vorige versie niet voorkwamen, zoals bijvoorbeeld aanzetten tot zelfdoding, witwassen van geld en de verkoop van kinderen.

Het nieuwe Strafwetboek werd overigens al meermaals gewijzigd sinds het in 2024 werd aangenomen. Zo heeft de Kamer in januari 2026 een wetsontwerp aangenomen waarmee het misdrijf 'doding in het verkeer' is ingevoerd. Iemand doden door een ernstig gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid in het verkeer wordt bestraft met een straf van niveau 3.

Maar er is ook een beweging in de andere richting. Bepaalde misdrijven zijn uit het Strafwetboek verdwenen, zoals bijvoorbeeld het beschadigen van afsluitingen of nachtelijke geluidsoverlast. Niet dat je nu in het holst van de nacht in je tuin of je slaapkamer mag feesten met keiluide muziek. Zeker niet! Het gaat dan over misdrijven die voortaan op een ander bestuursniveau bestraft worden, in het geval van geluidsoverlast is dat de gemeente.

Nieuwe woordenschat

Het nieuwe Strafwetboek hanteert ten slotte ook een nieuwe woordenschat. Zo wordt bijvoorbeeld 'opzettelijke slagen en verwondingen' omgedoopt tot 'gewelddaden', en daaronder valt ook psychisch geweld. 'Opsluiting' heet nu 'vrijheidsberoving'.

Die woordkeuze is niet onbelangrijk. Door begrijpelijkere taal te hanteren, willen de politici de kloof tussen de burger en de gerechtelijke wereld verkleinen en de persoon die voor de rechter verschijnt een actievere rol laten spelen in zijn of haar proces.

Overgangsperiode

Niet alle zaken die momenteel aanhangig zijn, vallen automatisch onder de nieuwe regeling. Voor feiten die vóór 1 september 2026 zijn gepleegd, blijft het oude Strafwetboek van toepassing. Voor feiten die daarna zijn gepleegd, geldt het nieuwe Strafwetboek. Op die regels bestaat wel een belangrijke uitzondering. Als het nieuwe Strafwetboek voor de betrokkene gunstiger is, bijvoorbeeld omdat het een lichtere straf voorziet, moet de rechter het nieuwe recht toepassen. ■

Commissie Justitie

STRAFNIVEAU	STRAF	VOORBEELDEN
Niveau 1	• Geen gevangenisstraf • Boete, werkstraf, straf met voorwaarden,…	Vandalisme, smaad
Niveau 2	• Straf met voorwaarden, elektronische enkelband, werkstraf,… • Indien toch gevangenisstraf: van 6 maanden tot 3 jaar	Inbraak, discriminatie, huisjesmelkerij
Niveau 3	• Gevangenisstraf van 3 tot 5 jaar	Diefstal met geweld, afpersing
Niveau 4	• Gevangenisstraf van 5 tot 10 jaar	Ontvoering, foltering
Niveau 5	• Gevangenisstraf van 10 tot 15 jaar	Gijzeling, gewapende overval
Niveau 6	• Gevangenisstraf van 15 tot 20 jaar	Ecocide, terrorisme
Niveau 7	• Gevangenisstraf van 20 tot 30 jaar	Doodslag, foltering met de dood tot gevolg
Niveau 8	• Levenslange gevangenisstraf	Moord, moord binnen het gezin, genocide (Moord = doodslag met voorbedachten rade)

www.dekamer.be > doc 55K3374 // doc 55K3518

Raadpleeg het Strafwetboek > Portaal van het Belgisch recht

ZWAARDERE STRAFFEN VOOR DRUGSFEITEN

De drugsproblematiek en het bijhorende geweld zijn niet meer weg te denken uit ons land, en zeker niet uit onze grote steden. Berichten over schietpartijen in Brussel en Antwerpen worden een dagelijkse realiteit, net als het groeiende aantal minderjarige dealers. De regering diende daarom in de Kamer een wetsontwerp in om onder meer drugsfeiten strenger te bestraffen. Op 12 maart 2026 zette de Kamer het licht op groen.

De nieuwe regels stemmen de drugswetgeving af op het nieuwe Strafwetboek, dat sinds 1 september 2026 van kracht is. Daarbij worden de straffen voor verschillende vormen van drugshandel en andere drugsfeiten aangepast en verzwaard. Ook de straffen voor deelname aan een criminele organisatie, wapenhandel, misdrijven met betrekking tot georganiseerde criminaliteit die minderjarigen inzet en verzwaarde vormen van witwassen worden zwaarder.

De federale regering kondigde in het regeerakkoord al aan dat ze de straffen wou verstrengen om te voorkomen dat de georganiseerde misdaad België zou kiezen om haar activiteiten te ontwikkelen. Deelname aan een criminele organisatie, drugs- en wapenhandel worden daarom nu zwaarder bestraft. Door die aanpassing kan de wettelijke minimumstraf voor bepaalde drugsmisdrijven stijgen van drie maanden naar drie jaar gevangenisstraf. Dat betekent niet dat elk drugsfeit automatisch met drie jaar cel wordt bestraft. De rechter kijkt naar de concrete feiten en kan rekening houden met verzachtende omstandigheden zoals bijvoorbeeld de ernst van het misdrijf, de persoonlijkheid van de dader, de verslaving die heeft geleid tot het plegen van de feiten, de hoeveelheid of de soort aangetroffen drugs enz. De rechter kan ook rekening houden met een verzwarende factor, bijvoorbeeld wanneer de daders weten of zouden moeten weten dat de criminele organisatie opzettelijk misbruik maakt van een minderjarige of een persoon in een kwetsbare toestand.

De juiste oplossing?

Iemand die vandaag betrapt wordt met één gram cocaïne op zak voor eigen gebruik kan nu een veel zwaardere straf krijgen. Is het wel proportioneel dat zulke situaties onder een veel zwaardere strafmaat kunnen vallen, was te horen tijdens het debat. Een aantal Kamerleden bracht ook een andere bezorgdheid ter sprake: betekenen zwaardere straffen ook niet dat er meer mensen langer in de gevangenis zullen zitten? De gevangenissen kampen vandaag al met ernstige overbevolking. Verschillende oppositieleden wezen erop dat zwaardere straffen moeilijk te rijmen zijn met maatregelen om het aantal

gedetineerden te verminderen. Meer effectieve gevangenisstraffen kunnen de druk op de gevangeniscapaciteit dus verder vergroten. In het debat werd daarom ook gevraagd of zwaarder straffen wel de juiste oplossing is wanneer de gevangenissen nu al tegen hun grenzen aanlopen.

Globale aanpak

De aanpak van de drugsproblematiek vraagt om een globale aanpak waarbij een juist evenwicht wordt gezocht tussen repressie, preventie en nazorg. Het gaat dus veel verder dan enkel het verzwaren of niet van gevangenisstraffen. Tijdens het debat in de plenaire vergadering kwam dan ook aan bod dat een aantal aspecten van deze globale aanpak in ons land moeten worden verbeterd. Verschillende fracties wezen op de nood aan voldoende politie en justitie, een grotere pakkans, preventie en hulpverlening voor mensen met een verslaving. Daarbij kwamen vooral het ontbreken van een degelijke verslavingsbegeleiding in de gevangenis en de ontoereikende middelen voor politie en justitie aan bod. Sommigen vinden zwaardere straffen noodzakelijk om de georganiseerde drugshandel af te schrikken. Anderen vrezen dat hogere straffen weinig oplossen als de pakkans laag blijft, verslavingsproblemen niet worden aangepakt en de gevangenissen de extra instroom niet aankunnen. ■

Meer weten over het nieuwe Strafwetboek? Zie pag. 19 e.v.

www.dekamer.be > doc 56K1163

© Belga Image

VAN HORECA TOT KANTOOR

DE FLEXI-JOB BREIDT VERDER UIT

Iets bijverdienen zonder veel belastingen te moeten betalen? Als student kan je dan kiezen voor een studentenjob, als volwassene voor een flexi-job. Het systeem dat in 2015 begon als een (steun)maatregel voor de horeca, is sinds 1 juli 2026 in principe mogelijk in bijna alle sectoren.

Een flexi-job is werk dat je doet naast je gewone werk of pensioen. Er zijn een aantal voorwaarden aan verbonden: zo moet je bijvoorbeeld, als je al werkt, minstens 4/5 werken. Je werkt bijvoorbeeld voltijds als leerkracht en helpt op zaterdag in een winkel of horecazaak. Een van de grootste voordelen is dat je relatief veel van je loon overhoudt, want je betaalt op je flexi-loon als werknemer geen gewone sociale bijdragen en, zolang je onder het jaarlijkse plafond blijft, ook geen bedrijfsvoorheffing. Het brutoloon is dus (bijna) het nettoloon, net zoals bij een studentenjob. Het systeem ontstond in 2015. De overheid wou toen een flexibeler werksysteem invoeren om de horeca te steunen (die nood had aan extra personeel op drukke momenten) en om zwartwerk tegen te gaan. Een flexi-job moest meer werken aantrekkelijker maken. Aanvankelijk was dit dus alleen voor de horeca.

Wat verandert er nu?

Op 18 juni 2026 keurde de Kamer een wetsontwerp goed om het systeem aan te passen. Sinds 1 juli 2026 zijn flexi-jobs mogelijk in bijna alle private en publieke sectoren, tenzij een sector ervoor kiest om ze geheel of gedeeltelijk (voor bepaalde functies) uit te sluiten via een zogenaamde opt-out procedure (zie kaderstuk).

Nog twee versoepelingen: je mag een flexi-job uitoefenen bij een zuster- of moederbedrijf van de werkgever waar je voltijds aan de slag bent. Ook gepensioneerden kunnen vanaf hun pensionering zonder wachttijd als flexi-jobber aan de slag.

Hoeveel mag je verdienen?

In 2026 kan een niet-gepensioneerde tot 18.440 euro per jaar (inkomstenjaar 2026) onbelast bijverdienen via flexi-jobs. Voordien was dit maar 12.000 euro. Gepensioneerden mogen onbeperkt bijverdienen, al zijn er voor sommige vervroegd gepensioneerden andere regels.

Voor- en nadelen

Flexi-jobs hebben voor- én tegenstanders. Dat bleek tijdens de lange debatten in de Kamer. De voorstanders zien vooral de voordelen: werknemers kunnen gemakkelijker meer verdienen, werkgevers vinden sneller personeel dat flexibel kan worden ingezet. Mensen die al werken, worden aangemoedigd om extra te werken en ook gepensioneerden blijven langer actief.

Bij de tegenstanders is te horen dat de 'goedkopere' flexi-jobs de gewone banen zullen verdringen. Zij kijken ook naar de inkomsten voor de overheid: een flexi-job draagt veel minder bij aan de sociale zekerheid. Daarom pleiten sommige partijen voor meer beperkingen en een strikte opvolging.

Om aan die kritiek tegemoet te komen voorziet de nieuwe wet alvast in een jaarlijkse evaluatie van de effecten op werkgelegenheid en sociale zekerheid. ■

www.dekamer.be > doc 56K1526

WAT IS EEN OPT-IN/OPT-OUT PROCEDURE?

Opt-in en opt-out zijn manieren om aan te geven of je iets wenst of niet. Denk maar aan reclameboodschappen/een nieuwsbrief van jouw favoriete kledingmerk ontvangen of aan toestemming geven voor orgaandonatie. Meestal moet je dan op een formulier een vakje aan- of afvinken. In het geval van flexi-jobs kan een sector zelf beslissen om al dan niet flexiwerk toe te laten. Standaard zitten alle sectoren (op enkele na) nu in het systeem van flexi-jobs. Wie niet wil deelnemen, moet zich afmelden (opt-out).

Een beslissing is niet voor eeuwig en altijd. Sectoren kunnen elk jaar beslissen of ze in het systeem stappen of blijven, of niet.

SAMENGEVAT

Opt-out = achteraf afmelden. Je doet standaard wel mee en je moet actie ondernemen om uit het systeem te stappen.

Opt-in = toestemming geven. Je doet standaard niet mee en je moet zelf actie ondernemen (bijvoorbeeld een vinkje zetten) om in een systeem te stappen.

FUSIE POLITIEZONES

VOOR MEER SLAGKRACHT

© Belga Image

Drugsgerelateerde schietincidenten en veiligheidsproblemen die gemeentegrenzen overschrijden: volgens de federale regering tonen ze aan dat de Brusselse politie anders moet worden georganiseerd.

Op 13 mei 2026 nam de Kamer het wetsontwerp aan dat de federale regering ingediend had om de lokale politie grondig te hervormen. De zes Brusselse politiezones worden samengevoegd tot één zone. Elders in het land blijven fusies vrijwillig, maar de federale overheid wil ze financieel aanmoedigen.

Brussel telt vandaag zes politiezones voor negentien gemeenten. Volgens de voorstanders van de hervorming bemoeilijkt die versnippering de aanpak van problemen die niet stoppen aan gemeente- of zonegrenzen, zoals georganiseerde criminaliteit, drugsgeweld, de beveiliging van gevoelige locaties en grote evenementen.

De eengemaakte politiezone moet werken met één operationeel plan. Personeel, materiaal en budgetten kunnen gemakkelijker samen worden ingezet en gespecialiseerde diensten kunnen verder worden uitgebouwd, maar de nabijheidspolitie moet behouden blijven.

De overgang gebeurt niet van vandaag op morgen. Eerst moeten onder meer de personeelsbezetting en de financiën van de bestaande zones geregeld zijn. De nieuwe politiezone moet in principe binnen één jaar worden ingesteld. Indien nodig kan maximaal zes maanden uitstel worden toegestaan. Begin januari 2028 wordt als institutionele start vooropgesteld.

Wat verandert er nog?

- In de meergemeentepolitiezones verdwijnen de politieraden. De politieraad, die bestaat uit gemeenteraadsleden van de gemeenten die deel uitmaken van een politiezone, bestuurde tot nu toe de lokale politie in de meergemeentezones en controleerde het politiebeleid.
  De gemeenteraden krijgen met

de nieuwe wet een grotere rol in de democratische controle. Zo kunnen de gemeenteraadsleden hun burgemeester rechtstreeks ondervragen over het politiebeleid.

- Alle politiezones krijgen een vergelijkbare bestuursstructuur, of ze nu bestaan uit één of meer gemeenten. Vooral voor een eengemeentezone, zoals Antwerpen bijvoorbeeld, verandert er heel wat. Vandaag valt een eengemeentezone juridisch samen met die gemeente. Na een overgangsperiode krijgt elke eengemeentezone, zoals dit nu al het geval is voor meergemeentezones, een eigen rechtspersoonlijkheid en een politiecollege. Het politiecollege wordt het enige bestuurs- en beleidsorgaan van de politiezone. Wie zit er in het politiecollege? In een eengemeentezone zijn dat de burgemeester en de schepenen van die gemeente. In een meergemeentezone zijn dat de burgemeesters van de gemeenten van die zone.

De burgemeesters blijven verantwoordelijk voor de veiligheid in hun gemeente. Bepaalde operationele bevoegdheden blijven daarom uitdrukkelijk bij de burgemeester.

Ook elders grotere zones?

Buiten Brussel worden fusies niet verplicht, maar wel sterk aangemoedigd. Politiezones die vrijwillig samengaan, kunnen financiële steun krijgen. Naast een eenmalige subsidie bij de fusie is er ook een jaarlijkse begeleidingsdotatie.

Waarom fuseren?

Onderzoek naar eerder gefuseerde zones wijst op duidelijke voordelen. Grotere korpsen kunnen personeel en materiaal gemakkelijker verschuiven, meer specialisten inzetten, investeren in technologie en onverwachte crisissen beter opvangen. Schaalvergroting is daarbij geen doel op zich, maar een middel om de politie slagkrachtiger te maken.

Bezwaren tijdens het debat

Tijdens de besprekingen in de Kamer was er ook kritiek. Tegenstanders vrezen dat in een grote zone de politie verder van de burger zal staan. Ze wezen ook op personeelstekorten en financiële problemen.

Verder was te horen dat door de afschaffing van de politieraden in de meergemeentezones een apart, zoneoverkoepelend controleorgaan verdwijnt. De controle verschuift weliswaar naar de gemeenteraden, maar kan volgens hen versnipperen.

De voorstanders zijn dan weer van oordeel dat de democratische controle zal worden versterkt omdat alle gemeenteraadsleden nu deze controle zullen kunnen uitoefenen.

Weer anderen steunden de fusie, maar waarschuwden dat grotere structuren alleen beter werken als de financiële en logistieke middelen niet achterblijven en er geen zwaar administratief apparaat ontstaat. ■

www.dekamer.be
> doc 56K1342

BETERE BESCHERMING VOOR KRITISCHE STEMMEN

Op 16 oktober 2017 werd de Maltese onderzoeksjournaliste Daphne Caruana Galizia vermoord door middel van een autobom. Galizia had onder meer meegewerkt aan de ***Panama Papers***, maar ook in eigen land veel schandalen aan het licht gebracht en uitgespit. Dit kwam haar op tientallen processen te staan die aangeklaagde politici en zakenlieden tegen haar aanspanden.

De wraakroepende dood van Galizia was een trieste culminatie van de aanhoudende bedreigingen en intimidaties - waaronder ook gerechtelijke procedures - die de journaliste had moeten ondergaan. De zaak kreeg internationale weerklank en was de directe aanleiding voor de zogenaamde "anti-SLAPP-richtlijn" van het Europese Parlement en de Raad van 11 april 2024 – die met verwijzing naar Galizia ook "Daphne's law" wordt genoemd. Op 21 mei 2026 heeft de Kamer de richtlijn omgezet in Belgisch recht.

Slapp: what's in a name?

"SLAPP" betekent ***strategic lawsuit against public participation*** - strategische rechtszaak tegen publieke participatie.

SLAPP's zijn rechtszaken die als voornaamste doel hebben kritische personen te intimideren en tot zwijgen te brengen door ze te dwingen tot lange procedures en hoge juridische kosten. Het is er de initiatiefnemer niet zozeer om te doen gelijk te krijgen voor de rechter, wel om kritische personen de mond te snoeren. Met de nieuwe wet kan tegen dergelijke misbruiken beter opgetreden worden.

Wie kan de anti-SLAPP-wet inroepen?

Potentiële SLAPP-slachtoffers zijn o.a. journalisten en media, klokkenluiders, mensenrechtenverdedigers, onderzoekers en wetenschappers, maar ook kunstenaars, lobbyisten en betogers, en verder ook wie hen een platform biedt: internetplatforms, uitgevers, drukkers en winkels.

Het Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de mensenrechten (FIRM) treedt op als contactpunt voor de (potentiële) slachtoffers.

De rechter had vroeger ook al de mogelijkheid om op te treden tegen dergelijk misbruik. Hij kon een schadevergoeding toekennen of een geldboete opleggen, maar in de praktijk gebeurde dat zeer zelden. De nieuwe wet gaat een stuk verder.

- De mogelijke financiële boete kan gaan tot 25 000 euro.
- Kennelijk ongegronde procedures kunnen door de rechter vroegtijdig worden afgewezen.
- De rechter kan een financiële waarborg voor kosten en schade opleggen alvorens het geding voort te zetten.

De Belgische wet gaat bovendien verder dan de EU-Richtlijn. Ze beperkt zich niet tot grensoverschrijdende gevallen, maar bestrijdt ook nationale procedures. Wel is het zo dat enkel burgerrechtelijke zaken onder de wet vallen (geen strafzaken).

Tijdens de bespreking van de tekst in de plenaire vergadering vatte een Kamerlid de essentie van de wet als volgt samen: “Het gaat over alle aspecten van het recht op vrije meningsuiting. Die vrijheid moet er zijn voor academici, professoren, journalisten en mensenrechtenverdedigers. Ze moet er ook zijn voor elke persoon die een mening of informatie meedeelt over een zaak van algemeen belang, ongeacht van waar hij of zij ook mag komen. Dat die persoon het zwijgen zou worden opgelegd, kan eigenlijk nooit en onder geen enkele omstandigheid. Er kan niet worden verwacht dat mensen die hun vrijheid van meningsuiting maximaal gebruiken, de mond wordt gesnoerd of dat hun pen wordt afgenomen. Dat wordt niet aanvaard in een volwassen rechtsstaat.” ■

PANAMA PAPERS

De Panama Papers is een gigantische verzameling vertrouwelijke documenten van het Panamese advocatenkantoor Mossack Fonseca die in 2015 naar de internationale pers gelekt werden. Het kantoor hielp rijke mensen wereldwijd om bedenkelijke bedrijven op te zetten met het oog op belastingontduiking.

De Panama Papers onthulden dat ook ruim 700 Belgen een beroep deden op de diensten van het advocatenkantoor. Dat gaf in de Kamer aanleiding tot de oprichting van een bijzondere commissie en een onderzoekscommissie.

www.dekamer.be
> doc 56K1464

EEN PETITIE INDIENEN IN DE KAMER

EN GEHOORD WORDEN IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Een petitie indienen in de Kamer, 25 000 handtekeningen inzamelen en vervolgens je punt maken in de bevoegde commissie van de Kamer. Het kan!

Sinds enkele jaren heeft de Kamer daarvoor een online petitieplatform waarmee de indiener zijn petitie kan delen op sociale media. En dat is best handig, want 25 000 handtekeningen inzamelen, het is niet niks. Door een recente wetswijziging heb je daarvoor vanaf nu twee jaar de tijd.

In de oorspronkelijke wet stond verrassend genoeg geen tijdsbeperking voor het inzamelen van handtekeningen en dat werd dus onlangs gewijzigd.
Waarom? Daar zijn verschillende redenen voor. Ten eerste zorgt de tijdsbeperking ervoor dat de Kamer zich alleen buigt over vragen die nog enigszins actueel zijn. Ten tweede, kunnen de diensten van de Kamer hangende petitie na verloop van tijd op een wettelijk correcte manier afsluiten. Ten derde is er de privacywetgeving die verbiedt dat persoonsgegevens te lang bewaard worden.

Een petitie indienen bij de Kamer en vragen om gehoord te worden

De voorwaarden

- De petitie bevat een concrete vraag.
- Ze is niet in strijd met de mensenrechten en de fundamentele vrijheden.
- Ze heeft betrekking op een bevoegdheid van de federale Staat.
- De ondertekenaars moeten ten minste 16 jaar oud zijn.
- Je moet 25 000 handtekeningen inzamelen. Ten minste 14 500 ondertekenaars moeten in het Vlaams Gewest wonen, 2 500 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 8 000 in het Waals Gewest. Dat aantal moet dus bereikt worden **ten laatste twee jaar na de eerste handtekening** onder je petitie.

PETITIES IN CIJFERS (OP 05/11/2026):

- 530 ingediend
- 340 ontvankelijk
- 8 petities behaalden al de minimumdrempel van 25 000 handtekeningen vereist om in de Kamer gehoord te worden.

- Het petitieplatform > dekamer.mijnopinie.belgium.be

Welkom
in de Kamer!

Had je altijd al willen weten hoe het er in een parlement aan toe gaat? Hoe een wet tot stand komt? Wat er besproken wordt tijdens de parlementaire vergaderingen? We zetten de mogelijkheden voor jou op een rijtje.

EEN VERGADERING BIJWONEN

De plenaire vergaderingen en de meeste commissievergaderingen zijn openbaar. Iedereen kan ze bijwonen. Vooraf reserveren hoeft niet.
Surf naar **www.dekamer.be** om te weten welke vergaderingen wanneer plaatsvinden en wat er op de agenda staat.
Je kan de vergaderingen ook live volgen op onze website. Daar vind je ook de gearchiveerde beelden van de voorbije vergaderingen.

EEN RONDLEIDING VOLGEN

Dagelijks, behalve op zondag, vinden er rondleidingen plaats. Een groepsbezoek is gratis en duurt ongeveer anderhalf uur. Een groep bestaat best uit 20 personen. We raden je aan je bezoek minstens twee maanden vooraf te boeken. We ontvangen immers jaarlijks vele duizenden bezoekers uit binnen- en buitenland.

VOLG ONS OP

Een vergadering bijwonen
Leuvenseweg 13
1000 Brussel

Een rondleiding boeken
Tel.: 02 549 82 85
bezoekers@dekamer.be

Meer exemplaren van dit magazine ontvangen?
Een adreswijziging melden?
Laat het ons weten op
communication@dekamer.be

www.dekamer.be

Le magazine en français

DE KAMER BE
LA CHAMBRE BE